

Bog na postoji samo zato što je sam, reče čovek i izmisli samču, vatru i reči, al hemičar joj (samču) ispeva prvu himnu. Narsis vide svoje lice. Pandora zatvorili u buretu. Elpidu, propovednik zaključi da je sve taština, čovek ostade sam pored vatre kojoj se „po meri gasila i po meri palila”, sa rečima uhvaćenim u pesmu, u nedomisleniju misao. i nedozvljeni život, u nestvorenou ljudsko bice, sa rečima uhvaćenim samoču.

Ostalo su psalmi provlaćeni kroz pukotinu snovidne samoču, između videnog i nedosežnog, htjenja i imanja, ili oni koje su dogoreli u čoveku, u njegovoj iluziji samoču, u njegovoj fikciji komunikacije, njegovom koračaju kroz svet koji ga ne priziva, njegovoj sobi koja uvek ima češiri zida i bar jednog vrata. Ostalo je čovek u samoču (nikakav Ničev natčovek, ni Narsis, ni Prometej, ili možda sve to zajedno, sve to zgusnuto u egzistentnog čoveka) kome se čini da može pouzdano da sudi samo o samoču, razume se svojoj sopstvenoj, koja, uostalom, uvek liči na samoču bilo kojeg drugog čoveka, pa ipak je tako osobena, tako vulgarna istinita u svojoj grupnoj uposebljenosti, sa svojim simbolima, svojim psihološkim predispozicijama, sporazumevajima sa takozvanom dubljom, onom tamnjom, dimenzijom ličnosti, manovskim mračkom u kojem čovek iz Ura spaja apstraktnu mrežu životne mudrosti, aristotelovsko-seneckinskom ispraznom narcisoidnom božanstvenošću koja se završava u jednoj jedinoj ličnosti, u jednoj praznoj ili bogato dekorisanoj sobi, u kojoj se može čuti sve (i to je valjda ono božansko), u kojoj se može mrzeti sve (to bi moral biti ono zversko), u upornom nestajanju da se nešto misli, bilo šta, o naborima zavesa na prozoru, o tome konačno da smo sani...

Sam čovek ne misli o samoču. On je živi, ona ga živi, on je boli, ona ga narkotizira dok mu predočava novu čudnu logiku, dok mu se nameće kao esencija spoznavanja i življenja, sinteza tog dvooga. Ona mu se predstavlja u luciferskoj svetlosti pre pada dok on život vidi u luciferskoj ružnici posle pada i jedino mu je preostalo da svoju odbeglu svetlost priziva, da je zamisla, da sve pretvara u san o ulici, o holu ispunjenom masom, o bogomolji prepunoj licemjerja i verom u beskonačne srodnosti, u srodnost sa beskonačnim, u nepogrešivu kauzalnost postojanja sveta u svakog od njih posebno u tom mnoštvu bogomolje.

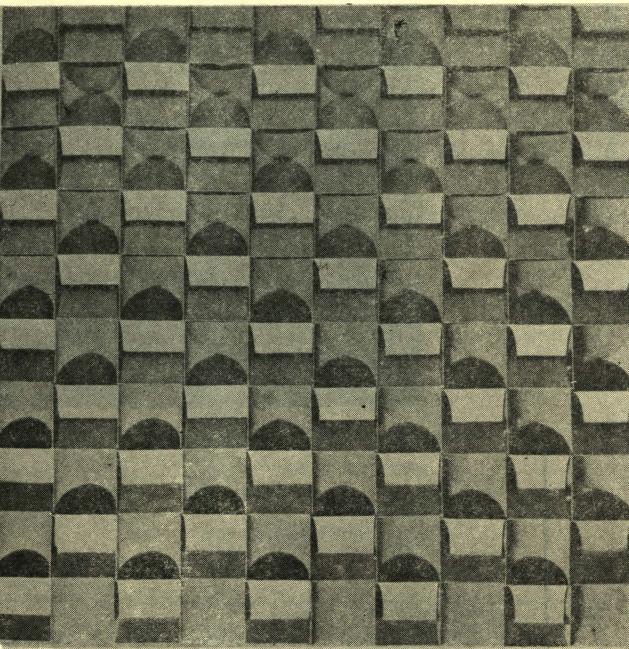
U samoču je raščinjena logika bogomolje i opet očuvana u idealnom spoju, a da to u riječi i iz nje gledano nije paradoxalno. Paradoxke ona ne priznaje, jer je izvan, jer je totalitet. Otduta je u njoj sve logično i paradoxalno. Logično je što se u samoču misli telom, ovim običnim ljudskim telom, paradoxalno što samoču zna sebe samo kao pojam; ona koja je, govori se vekovima vec, najbliža mudrosti, sintezi. Gotovo da nema pesnicu koji vas svakim stihom svoje pesme ne ubeduje u to, koji ne tvrdi: sve je to zbog samoču, sve je to samoču, razgovaramo u samoču, dišemo u samoču, pišemo pamflete u samoču, u samoču pišemo pamflete protiv samoču, u samoču stvaramo zakone nečega što je po svakoj logici izvan nje, u samoču izmišljamo poruke o humanizmu, izmišljamo revolucione...

U samoču smo sami, nedužni, kažnjeni, odbaceni, silovani, osuđeni, traženi, komični, poraženi, pobednici, bogati, jalovi, kreativni; u samoču vičemo samoču, dozivamo se njobom, bacamo je svakome u lice, u oči, pod noge, uvlačimo je svakome prolazniku koji je zadražao pogled na nama u glavu, u samoču optužujemo, igramo se, lažemo, zavaravamo, tražimo samilos, preziremo, u samoču stičemo smisao za komuniciranje, zaboravljamo reči koje su nam došle sa majčinim mlekom, pljuckamo ne sebe, na život, na vas, na knjige koje čitamo, na sva idiotска raspoloženja, pervertite i zdravorazumske prothepte, gasimo u njoj zapaljene vatre, našim bledim, kraftkovidim pogledima ponistišavamo logiku, ludačkom intuicijom onemogućujemo sintetizovanu mišljenje i postojanje, postojimo po najisključivijem sistemu, predajemo se dok na razrušene tvrde ističemo zastave, pobjede, možda one kralježnice, vikačke, ili one Dostojevske, zaboradene ispod nekog Holbačnog raspeca...
U samoču ubijamo kamenčice u reci.

Virosni smrti, slični onim koje kamenčići u reci stvara, prepozajemo u našim pustahajskim željama, da budemo sami dok nas malahnholja samoču, kafanski sentimentalno, hvata ze kušju, dok nas šuškavim dečjim glasom ubudaju da je ona večno radjanje smrti, destrukcija nastajanja tela i duha i reči i vatre. Telesno se u njoj ne može odrediti od duhovnog. Ni jedna dijalektika nije tako pouzdana kao nena, nijeđa nija, toliko sebi dosledna (da se u sebi može ukinuti) kao ono koju priznaje i poznači samoču. Ona je prodor na tačku svih relacija sna i jave, racija i podvesti. U njoj je stvarnost uverljivija od sebe, apstrakcija se u njoj zaogrće telesnim obličjem i niko joj ne može osporiti bogomdanu telesnost.

Apstrakcija i telo se kondezuju u pojmu, u ništa.

Reči u njoj, kažu kralježnice snova i mudrosti i još koje čega, postaju somatski zadihvajući se svojim fizičkim oblinama. Reči, ljudske, kratke, svakodnevne, bez-

RADOMAN KORDIĆ

samoča čoveka, reči i vatre

16-75143431.

načajne, postaju čudna telesna bića, izvlače odnekad sve odlike bića, počnu čak da se kao i čovek poseduju, da gledaju krozprozor, na ulicu, uvek pričavu, uvek ispunjenu masom, čak i kad nikoga nema. Reči postaju svet razumnih bića, svet ne razumnih ili poluzumnih bića. Svojim satirskim oslobođenjem kopitema uđeraju o našu čelu, ili izdaju na naše oči, začinju nas da ih spasemo, da ih pokupimo, zgnemo metlom, da ih sabijemo u njihovu samoču, da spojimo rasturene sloganove, glasove, odjeke u jednu celinu njima svjetvenu, njihovu samoču.

Ali jedinstvo samoču načinje, ujeda, pomljuje, jer je samo, a samoču ne trpi samoču. Ona uvek mora biti da bi bila, odnosno da ne bi bila, jedna i jedina u svetu.

Reči demandantu ljudsku samoču braneći svoju, braneći svoje jedinstvo.

U samoču se mrze reči, one koje se prevaleju preko jezikja i one što nikad ne mogu da predu granicu zuba, ne zato što se nemaju komu uputiti, sto se kao teške loptice ne mogu vrati (najbolji dijalozni radaju se u samoču, probajte), ni zato što je besmisleno što bi trebalo da znače, ni zato što ih nema ko čuti (svi ih dobro čuju, strašno su glasne), ni zato što nisu lepo sročene (nikad nisu tako estetski uglađene), ni zato što ih roditelj ne može voleti (ljubav prema njima ni sa čim se ne može uprediti), ni zato što su tužne (tuga je mera usamlijenika, kad leže u krevetu, kad je njegova ustaja), ni zato što bi mogle biti zapisane, umrtiljene (i one i usamlijenik oscjećaju da većno ostaju nikad nestvorenovo savršenstvo umetnosti), ni zato što bi opet bile samo reči, sa ulice iz autobusa, iz novina, sa radija, profesorske, dačke, službeničke, reči mudrača i budala, reči glupaka i inteligentnih ljudi, reči onih koji mrze i onih koji volje (one to moraju biti kao što čovek mora umrijeti i kad je sam, ikad raskine i poslednje veze koje su se zvala prijateljskim, kad samo još svom telu dopušta da luči sekret zborg njegove sopstvene higijene), ni zbor vremena koji bi ih moglo uzeti pod svoje (kao kad čovek zamišli da sičušno gospodari vremenom ako kaže da nije postojao, da nije rođen, da se rodio, živeo i umro u istom danu, minuti, sekundu); u samoču se mrze reči prosti zato što su samoču, što ništa nije tako beznadno samo kao što su one u svojoj mnogočačnoj jedinstvenosti.

U samoču se te iste reči vole (nijedna ljubav prema ženi ne može se porebiti sa ovom ljubavlju), jer uspevaju da se oslobođe, da budu same, gorde na svoju samoču, da se podaju (kao prostitutke i kao nevinе devojke, da se smiju u lice sebi, svojoj gordosti, svojoj samoču, mudrosti). U samoču čovek je sam sa rečima pred kojima kleči. Ko zna zašto ih molí? Da se namazu u neku glupu rečenicu, da pricaju o svojoj samoču, svojoj satirskoj želi za igrom, da mu potvrde samoču, snagu da bude sam i dovoljan, da ga ostave na miru, da ga prokleto jedanput ostave na miru, kad je već okolo sve takо mirno u opštoj graji, u opštom prasanju, molitvama, zaklinjanjima, pregovaranjima, psalmopevaju, psalmobuhuju, u tisini stolica zaboravljaju uzaduljene molbe, u peru koje nema reči da iscedi ni jednu kap mastile, u dimu cigarete, jedinom znaku kreacije, u želi da se nekuda ide, dok su vratia stoskrutim bravama stvarnog neželjenja zaključena, u nedi koja će se jedanput možda ostvariti, u arhetipskim snovima (samoču zna da su arhetipski) o mesilj, koji ponekad nosi sušnjku zajedno sa kamiljakom; u samoču čovek se moli rečima, čovek moli reči da nikad ne budu to šes, da mu otkriju to što jesu, da budu ono što on zna da ne mogu biti, da budu čovekove; u samoču čovek se moli sebi, čovek moli sebe da bude, da ne буде, da... U samoču čovek samo jeste, šta, kako, gde, zašto, kao čovek, kao reč, kao stot, kao pero, kao kompjuter?

U samoču čovek je u bogomolji, mističnoj, tamnoj, sa ogromnim svodom prekrivenim freskama, lepo da njegove reči odzvanjuju, kao kad neki radijatori dečak sluša svoj eho, kao kad neki maštovit dečak umišlja da čuje zov izgubljenog luvca u beloj pustinji. U samoču se ponajmanje može biti sam.

Covek sa sobom nikad nije sam. Covek sa sobom: to je delo (možda i budve), to je odgovornost za svet (njenu vremenost ni smrt ne ograničava), to je izbor slobode (i samoču ugrožavamo slobodu drugih), to je hrabrost (niti u tolikoj meri ne priznajemo postojanje i prava drugih kao samoču), to je zgrasti misli (iz pepela iznikle one će ponovo upaliti naše telo), to je priznanje srednjeg puta, lakoće, čovečanstvu, ili bar društva (samoču nas ne oslobada od obaveza), to je najzad čovek, nikad tako neg i raspoloživ.

Samoču je himnička, psalam egocentrčno ličnosti, oltar egocentrizma, sujeće, sebičnosti, umetnosti zar još treba ceniti umetnost?, oltar sveta, ona ga je stvorila, ona zato i hoće da prožre svoj porod. Ko joj to sme zameriti?

U samochu svet je bez granica (ništa na svetu nije tako uskogrudo ni tako beskonacno kao ona), jer ni ona ne zna za mene, nema ni pocetka ni kraja. Ona je laocevski Tao, konfuceovska norma, grčka kalokagatija, Kantovo zvezdano vjeće, Dosoevskovo čovekomisje postojanje, ona je glasna i jedina apsolutna tisina, ona je prenasejena i jedina pravi vakuum, ona ne postoji u svojoj bezgrančnoj prisutnosti, ona nije čim je reč okzne, reč koja je samoču, reč sa kojom se ona može porebiti, ona je strašna izmisljotina nemoćnih i moćnika koji svoje protivnike njome zastrašuju (uvek su deci pališili roditeljima), ne mora nijedne biti a bice svuda, u kovrdži ovoga slova, na usni žene koju smo se upravo spremali da poljubimo, u delu koje ostavljamo kao veliko zaveštajne čovečanstvu, u reči koju nam ne dozvoljava da napisimo, u sebi samoj dok o njoj vodimo učene i strasne besede, ona nije nigde da je prosti smešno koliko je izmišljena.

Čovek se samo setio sebe.

Covek je pobegao (ili je htio pobegi) iz uniformne svesti, koja mu se u samoču predstaviti u slici i prilici slave, oblog ženskog kolena, društvenog disputa, mogućnosti bivstva, ili reči, reči vatre.

Covek je htio biti između reči i vatre, između dve samoču.

Reči su mu se svojim samoču smejale, vatra je doстоjanstveno ocultala prevaru, jer je, valjda, jedino dovoljna sama sebi. Na njoj se mogu i reči oprziti, mogu se bar od nje zastideti.

I samoču kanda traži pouku od nje, jer izgleda da ona po vatri i postoji, da se ni ona ne začinje u kiši gluposti, u bilo čemu što je vlažno, što je samo vlažno, bez heraklitovske igre suprotnosti, bez prustovske introspekcije, bez grča pesme, bez dela vatre koje je nikad ne iskazana pesma samoču.

Samoču ispevana pesma u samoču ne postoji, nije čak ni vatra uvučena u sebe, ni podsmesljivo raspoložena reč, ni hristoliko obecanje čoveka, ni lotreamonovska poema satanizmu; samoču u samoču ispevana pesma, neartikulisani zov, neizgovorena molitva ljudskosti, nepotpunjena vatra humanizma, pepeo egzistentnog ljudskog bice, utrnula svest o sebi, nepostojeca svest, večno ostaje na razmedu vatre i čoveka koji u samoču nema prava na nju, jer je ne poznaje, ne može da dosegne njenu autohtonu dostojanstvo, njenu samodovoljnost; samoču u samoču ispevana pesma pretvara se u smeh zapamćenih, nikom upućenih reči, u samoču reči, u beleg pokraj putu, u izmišljeni krajputaj u pustinji.

Samoču u samoču ispevana pesma, ako nije svoja sudbina, ako nije ljudska sudbina, ako nije upoznala predvorju večnosti, tragiku svoje i ljudske sudbine, ako nije bila sudbinskim izborom raspeti duh, ako nije delo kao mera čoveka i njegova duha, ne može biti vatra, ne može se kao vatra uvlačiti u sebe, ne može se kao vatra sudbinski nametati, ne može znati samoču.

Vatra je svoja esencija i dijalektika i samoču, vatra je esencija dijalektika, sudbine, uvek mudro rešenje obilja svojih sudbinskih mogućnosti. Destrukcija joj je usamlijeni čovek dodelio. Ona se i posle haranja po sudbinama ljudskim vraća u sebe, reči nikad ne izlaze iz sebe (naše znanje o njima je uvek kontekstualno), samoču nikad nije ni bila, ona je nailik na smrt, vidljiva je kao smrt i nepostojeca kao smrt, jednostavno čoveka užima i vraća ga u nekom novom obliku, njemu poznatom, ili čak sasvim onakvog kakav je bio, i tek samo po neki trag ostavi kao nešto izumrle civilizacije ostave tragove iza sebe. Ona je zapravo jedna izumrta civilizacija koja arheološki raspolaži (te će reći istorijski) čovek hoće da se rekonstruiše, pritom joj redovno pridajući svoju projekciju, razume se kriju, pristrasnu, unapred nepopravljivu izgubljenu.

U samoču čovek nikad nije sam jer je se sobom.

Dvojnički nije izmišljotina ni Žana Paula (kažu da ga je prvi imenovao) ni Dostojevskog, niti bilo koga od onih koji su u samoču osetili svoje kontekstualne postojanje slično kontekstualnom značenju reči.

U samoču čovek sa svojim JA razabira sintetizovani put, reč biva svoje osnovno značenje, vatra se još dublje uvlači u sebe, da jedina otvoreno misli i priznaje smrt, možda zato što je jedina besmrtna. U samoču svet je otvoren i mrtav, kao knjiga, kao slika, kao muzička partitura, kao naša alter ego u masi, u horu; u samoču čovek shvata da je uvek i stovremeno živ i mrtav, jer je stov i telo i svoga sudbine (neki njen tok, nikad pravil), u samoču iskazana reč biva izgubljena i kad je osatala na nekom citljivom papiru, ako ne dopre do neke druge samoču, ako ne bude izgovorena pred skupom koji je možda nečući (ali ona je tu u nečuvenju ostvarena samoču, zakačena na neki krajčić mozga, nošena kao parazit godinama). U samoču iskazana reč se približuje vatri koja postoji i u vlažnom (doduše mirnoj) i samosvesnoj samoču vatre.

U samoču reč je reč, vatra je vatra, čovek bi htio biti čovek.